

Bijdrageregeling inburgering oudkomers 12 gemeenten

15 februari 2001/Nr. CIM 2001/53281
Directie Coördinatie Integratiebeleid
Minderheden

De minister voor Grote Steden- en Integratiebeleid,
Handelende in overeenstemming met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Besluit:

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a) *minister*: de Minister voor Grote Steden- en Integratiebeleid;
- b) *gemeenten*: de gemeenten Culemborg, Diemen, Gorinchem, Harderwijk, Hoogezand-Sappemeer, Leerdam, Maassluis, Roermond, Tiel, Weesp, IJsselstein en Zeist;
- c) *gemeentebestuur*: het college van burgemeester en wethouders van een gemeente, genoemd in onderdeel b;
- d) *oudkomers*: leden van etnische minderheidsgroepen die al voor langere tijd legaal in Nederland verblijven;
- e) *meerjarig plan*: het plan, bedoeld in artikel 2, eerste lid.

Artikel 2

1. De minister verstrekt het gemeentebestuur voor de uitvoering van het gemeentelijk beleid ter verbetering van de inburgering van oudkomers een bijdrage ter hoogte van het in de bij deze regeling behorende bijlage vermelde bedrag voor de periode 2001 tot en met 2003, indien het gemeentebestuur de minister een meerjarig plan voorlegt, waarin een samenstel van maatregelen is opgenomen dat naar het oordeel van de minister voldoet aan de in de artikelen 4 en 5 gestelde voorwaarden.

2. De minister verstrekt het gemeentebestuur ten behoeve van de ontwikkeling, de voorbereiding en de start van het meerjarig plan een bijdrage ter hoogte van het bedrag vermeld in de bij deze regeling behorende bijlage voor het jaar 2000.

Artikel 3

De op grond van deze regeling toe te kennen bijdragen worden beschikbaar gesteld onder het voorbehoud van autorisatie door de begrotingswetgever.

Artikel 4

Aan het meerjarig plan legt het gemeentebestuur de volgende doelstelling ten grondslag: het vergroten van deelname aan en succesvolle afronding van trajecten voor in het bijzonder de beheersing van de Nederlandse taal door werklozen en opvoeders uit de groep oudkomers.

Artikel 5

1. Het gemeentebestuur geeft in het meerjarig plan een beschrijving van de omvang en de samenstelling van de groepen waarop het gemeentelijk beleid met het oog op het bereiken van de in artikel 4 genoemde doelstelling is gericht.

2. Het gemeentebestuur geeft in het meerjarig plan een beschrijving van de maatregelen die met het oog op de in artikel 4 genoemde doelstelling worden genomen en een globale indicatie van de bestedingen die ten laste van de bijdrage, bedoeld in artikel 2, eerste lid, zullen worden gedaan.

3. Het gemeentebestuur geeft ten aanzien van de in het tweede lid bedoelde maatregelen aan welke prestaties in termen van streefcijfers ten opzichte van de vastgestelde beginsituatie zullen worden bereikt.

Artikel 6

Indien de minister van oordeel is dat het meerjarig plan niet voldoet aan de artikelen 4 en 5, stelt hij het gemeentebestuur in de gelegenheid het meerjarig plan aan te passen. Hij stelt daarbij een termijn en geeft aan op welke onderdelen het meerjarig plan aanpassing behoeft.

Artikel 7

1. Het gemeentebestuur ontvangt de bijdrage, bedoeld in artikel 2, tweede lid, voor 1 december 2000.

2. Het gemeentebestuur ontvangt de

bijdrage, bedoeld in artikel 2, eerste lid, in drie jaarlijkse termijnen, die telkens voor 1 juli betaalbaar worden gesteld.

3. Indien op 1 juli 2001 het meerjarig plan nog niet is goedgekeurd wordt de termijn in 2001 onder voorbehoud van goedkeuring van het meerjarig plan uitbetaald.

Artikel 8

1. Het gemeentebestuur brengt uiterlijk 1 oktober 2004 aan de minister verslag uit over de besteding van de bijdragen, bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid.

2. Het financieel verslag, bedoeld in het eerste lid, kan deel uitmaken van de rekening, bedoeld in artikel 197, derde lid, van de Gemeentewet. Het verslag is dan voorzien van de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Artikel 9

De minister kan de bijdrage, bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid, geheel of gedeeltelijk terugvorderen, indien uit het financieel verslag, bedoeld in artikel 8, blijkt dat de bijdrage niet is besteed aan de voorbereiding en uitvoering van het meerjarig plan.

Artikel 10

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en werkt terug tot en met 15 november 2000.

Artikel 11

Deze regeling wordt aangehaald als: Bijdrageregeling inburgering oudkomers 12 gemeenten.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De minister voor Grote Steden- en Integratiebeleid,
R.H.L.M. van Boxtel.

Toelichting

I. Algemeen

In het regeerakkoord 1998-2002 (kamerstukken II 1997/98, 26 024, nr. 10, p. 68-69) is voor de intensivering van het oudkomersbeleid een budget aangekondigd voor taal- en inburgeringsprogramma's voor oudkomers. Als specifieke doelgroepen werden opvoeders en werklozen genoemd.

Aanleiding voor deze intensivering was de constatering dat vele al langer in Nederland verblijvende leden uit etnische minderheidsgroepen de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheersen om een zelfstandig bestaan te kunnen opbouwen en/of om hun kinderen goed te kunnen ondersteunen bij hun schoolcarrière in het Nederlandse onderwijssysteem. Bij de behandeling van het wetsvoorstel inburgering nieuwkomers is de positie van oudkomers verschillende malen aan de orde geweest. De Kamer heeft bij gelegenheid aangedrongen op het opzetten van een beleid voor oudkomers, overeenkomstig het beleid voor nieuwkomers. De in het regeerakkoord aangekondigde beleidsvoornemens vormden hiertoe een eerste aanzet.

Om het oudkomersbeleid effectief te laten zijn, moet er een specifiek aanbod worden gedaan gericht op de verschillende segmenten van de doelgroep. Een specifiek aanbod, zo direct mogelijk aansluitend op de situatie van de (potentiële) doelgroep kan de motivatie om deel te nemen verhogen.

De in het regeerakkoord beschikbaar gestelde middelen waren, gezien de omvang van de doelgroep oudkomers, niet toereikend om een landelijke implementatie vanaf de start mogelijk te maken. Het kabinet heeft er daarom in eerste instantie voor gekozen de middelen op die plaatsen in te zetten waar de problematiek het grootst is, namelijk in de G25, en ze daartoe toe te voegen aan de Bijdrageregeling sociale integratie en veiligheid G25 (Stcrt. 1999, 162). Vervolgens is, krachtens een aangenomen amendement van Noorman-den Uyl cs. (kamerstukken II 1998/99, 26 512, nr. 4), ingediend bij de eerste suppletore begroting 1999 van BZK, besloten om 30% van de deze oudkomersmiddelen (minus 3% t.b.v. een landelijke ontwikkel- en ondersteu-

ningsstructuur) ten goede te laten komen aan 17 gemeenten, niet behorend tot de G25, met 7% of meer etnische minderheden in hun populatie. Dit is geregeld in de Bijdrageregeling inburgering oudkomers (Stcrt. 1999, 230).

Het streven van het kabinet is erop gericht tot een landelijke implementatie te komen. Vanaf 2000 is er daarom door het kabinet een budget gereserveerd van 15 miljoen in 2000, oplopend tot 25 miljoen per jaar voor de periode 2001 tot en met 2003, voor een intensivering van het staande oudkomersbeleid.

Een deel van deze middelen (14,4 miljoen in 2000 en een structureel bedrag van 6,7 miljoen voor de periode 2001 tot en met 2003) wordt gebruikt voor een volgende uitbreiding van het oudkomersbeleid en wordt aan een nieuw geselecteerde groep van 12 gemeenten verstrekt, waarop het specifieke oudkomersbeleid van toepassing is. Deze gemeenten hebben, evenals de G17, 7% of meer etnische minderheden in hun totale populatie. In tegenstelling tot de G25 en de G17 betreft dit een aantal kleinere gemeenten, met een inwonertal dat varieert van minimaal 18.000 tot maximaal circa 60.000.

Voor de selectie van de twaalf gemeenten, waarmee het oudkomersbeleid nu wordt uitgebreid, is gebruik gemaakt van CBS-gegevens per 1-1-1999 die worden verzameld ten behoeve van het Gemeentefonds. De 12 gemeenten zijn geselecteerd aan de hand van de volgende twee criteria:

- (1) inwoneraantal bedraagt maximaal 60.000 en minimaal 18.000;
- (2) de gemeentelijke bevolking bestaat voor minstens 7% uit etnische minderheden.

De G12 wordt gevormd door de volgende twaalf gemeenten: Culemborg, Diemen, Gorinchem, Harderwijk, Hoogezand-Sappemeer, Leerdam, Maassluis, Roermond, Tiel, Weesp, IJsselstein en Zeist.

De onderhavige regeling is de juridische basis voor het verstrekken van deze middelen aan de bedoelde gemeenten. Deze bijdrageregeling is een regeling als bedoeld in artikel 17, vijfde lid, van de Financiële verhoudingswet.

Relatie met de Bijdrageregeling sociale integratie en veiligheid G25 en met de Bijdrageregeling inburgering oudkomers G17

In de Bijdrageregeling sociale integratie en veiligheid G25 wordt een aantal geldstromen gebundeld, waaronder die voor oudkomers. Het is de inzet van het kabinet geweest de Bijdrageregeling inburgering oudkomers voor de G17 zo veel als mogelijk te laten sporen met de Regeling sociale integratie en veiligheid G25. De onderhavige regeling is op overeenkomstige wijze opgezet. Dit betekent dat van de in deze regeling genoemde gemeenten wordt gevraagd in hun meerjarige plannen de specifieke doelen die zij zich stellen ten aanzien van het oudkomersbeleid te beschrijven en deze in de vorm van meetbare resultaten en prestatieafspraken in een plan neer te leggen. Ook zal van deze gemeenten worden gevraagd in hun meerjarige plannen ten aanzien van de ontwikkeling en verdere uitbouw van het oudkomersbeleid zoveel als mogelijk is een relatie te leggen met ander gemeentelijk beleid.

Vanuit het Rijk zal de uitvoering van het oudkomersbeleid worden ondersteund via een landelijke ontwikkel- en ondersteuningsstructuur, waarin methodiekontwikkeling, monitoring en evaluatie plaatsvinden. Zo zal, in aansluiting op de monitoring, zelfevaluatie en visitatie, die specifiek voor het grotestedenbeleid is ontwikkeld, een monitor voor de hier bedoelde gemeenten worden opgezet. In deze monitor, die zal moeten worden gevoerd vanuit de gemeentelijke registratie, zullen in elk geval de volgende elementen worden meegenomen: de beginsituatie, het aantal oudkomers dat per jaar deel heeft genomen aan een programma, het aantal oudkomers dat per jaar uitvalt en het aantal oudkomers dat per jaar daadwerkelijk een programma heeft afgerond. Hiermee wordt inzicht verkregen in hoeverre de ontwikkelingen achterblijven of lijken achter te blijven bij de gemaakte prestatieafspraken. Tevens zal worden bevorderd dat de gemeenten die een bijdrage ontvangen op grond van deze regeling, zicht hebben op de ontwikkelingen in hun eigen gemeenten en in de gemeenten waarop de Bijdrageregeling inburgering oudkomers en de

Bijdrageregeling sociale integratie en veiligheid G25 van toepassing is.

De gemeentebesturen van hun kant zijn ervoor verantwoordelijk dat bij de opstelling van de meerjarige plannen voor oudkomers recht wordt gedaan aan de beleidsdoelstelling, zoals die in deze regeling zijn neergelegd. Zij zijn voorts verantwoordelijk voor een besteding van de rijksbijdrage die in overeenstemming is met het goedgekeurde plan. Tot slot mag van de gemeentebesturen worden verwacht dat zij zich tot het uiterste zullen inspannen om de concrete beleidsprestaties die in het meerjarig plan zijn opgenomen ook daadwerkelijk te halen.

II. Artikelsgewijs

Artikel 1, onderdeel b

In het algemeen deel is reeds uiteengezet dat op grond van het door het kabinet beschikbaar stellen van middelen voor een intensivering van het oudkomersbeleid er voor is gekozen om een deel daarvan ten goede te laten komen aan die gemeenten die 7% of meer etnische minderheden in hun populatie hebben, maar niet tot de G25 of de G17 behoren. De betreffende gemeenten zijn in onderdeel b, van dit artikel genoemd. Bij het bepalen van deze gemeenten is als uitgangspunt gehanteerd het aantal minderheden vanaf 18 jaar en ouder uit Turkije, de Nederlandse Antillen, Aruba, Suriname en Marokko (peildatum 1-1-1999).

Artikel 2

In deze regeling wordt voor een periode van vier jaar een budget toegerekend ten behoeve van het ontwikkelen en aanbieden van taal- en inburgeringsprogramma's voor oudkomers, in het bijzonder voor opvoeders en werklozen binnen deze groep. In artikel 2 wordt onderscheid gemaakt tussen het budget voor 2000 en het budget voor de periode 2001 tot en met 2003. De reden hiervan is de volgende. Om een dergelijk beleid te kunnen starten is ontwikkeling en voorbereiding van een meerjarig plan nodig. Hiertoe is eveneens een budget vereist. Het verstrekken van dit budget is geregeld in het tweede lid van dit artikel. Het eerste lid regelt het verstrekken van het budget voor de komende drie jaar voor de daadwerkelijke uitvoering van het inburgerings-

beleid van oudkomers, zoals neergelegd in het goedgekeurde meerjarig plan van de gemeente.

Artikel 4

In dit artikel is de doelstelling opgenomen waaraan de gemeenten bij de opstelling van hun meerjarig plan aandacht moeten geven om voor de bijdrage voor de jaren 2001 tot en met 2003 in aanmerking te komen. Het meerjarig plan zal in ieder geval bezien worden op de volgende elementen:

- een analyse van de beginsituatie met betrekking tot oudkomers;
- het aantal oudkomers dat de gemeente per jaar wil bereiken en een programma wil laten afronden;
- voor opvoeders: verbetering van de beheersing van de Nederlandse taal en opvoedingsondersteuning (onder meer voorlichting over het onderwijssysteem, de rol van ouders in de school en gezondheidsvoorlichting) om het netwerk rondom jeugdigen en jongeren aanzienlijk te versterken;
- het aanbrengen van samenhang tussen deelname van de groep opvoeders aan deze programma's en deelname van hun jonge kinderen aan gestructureerde programma's in de voor- en vroegschoolse periode;
- voor werklozen: het combineren van het verwerven van de Nederlandse taal met vaardigheden gericht op toetreding tot de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld in de vorm van taal- en/of werkstages.

Ten aanzien van de groep opvoeders heeft de inburgering tot doel dat ouders hun kinderen kunnen ondersteunen bij het leren van de Nederlandse taal. Naast Nederlands als tweede taal kan het programma-aanbod bijvoorbeeld bestaan uit voorlichting over ontwikkelingsstimulering, opvoedingsondersteuning, gezondheidsvoorlichting en voorlichting over de werking van het Nederlandse onderwijssysteem.

Ten aanzien van werklozen is het van belang dat het programma-aanbod dusdanig dient te zijn dat de oudkomer-deelnemer op een niveau wordt gebracht dat toegang geeft tot de arbeidsmarkt en werk, al dan niet gesubsidieerd. Het programma zou dan ook de mogelijkheid moeten bieden om in elk geval taalverwerving te combineren met beroepsgerichte acti-

viteiten en verwerving van sociale vaardigheden. Het ligt voor de hand dat Nederlands als tweede taal, Beroepen- of Beroepsoriëntatie en onderwerpen uit de Maatschappij Oriëntatie die te maken hebben met arbeidsverwerving, naast een taal- of werkstage, onderdeel uitmaken van een programma-aanbod voor deze groep. Hierbij kan aansluiting worden gezocht bij de mogelijkheden van het scholings- en activeringsbudget in het kader van de Wet inschakeling werkzoekenden (Wiw).

Artikel 7

In dit artikel is de datum aangegeven waarop de bijdrage voor 2000 en de bijdrage voor de jaren 2001 tot en met 2003 betaalbaar worden gesteld. In de toelichting bij artikel 2 is uiteengezet, waarom in de totale rijksbijdrage voor de inburgering van oudkomers onderscheid is gemaakt in een bijdrage voor 2000 en in een bijdrage voor de jaren 2001 tot en met 2003.

Artikel 8

Het financieel verslag kan deel uitmaken van de gemeenterekening waarbij de rijksbijdrage herkenbaar dan wel overzichtelijk is terug te vinden in genoemde rekening.

Indien dit niet het geval is dan dient er een aparte financiële verantwoording te komen met een aparte accountantsverklaring.

Conform artikel 10, derde lid, van het Besluit financiële verhouding, kunnen ambtenaren van de accountantsdienst (bedoeld in artikel 22 van de Comptabiliteitswet) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties inlichtingen inwinnen bij het gemeentebestuur en de ambtenaren van de gemeente.

*De minister voor Grote Steden- en Integratiebeleid,
R.H.L.M. van Boxtel.*

Bijlage

G12 gemeente	2000	2001	2002	2003
Culemborg	905.710	422.665	422.665	422.665
Diemen	1.247.952	582.377	582.377	582.377
Gorinchem	1.304.677	608.849	608.849	608.849
Harderwijk	1.121.266	523.257	523.257	523.257
Hoogezand-Sappemeer	1.111.811	518.845	518.845	518.845
IJsselstein	824.404	384.722	384.722	384.722
Leerdam	767.679	358.250	358.250	358.250
Maassluis	1.524.014	711.206	711.206	711.206
Roermond	1.843.565	860.330	860.330	860.330
Tiel	1.421.908	663.557	663.557	663.557
Weesp	605.067	282.365	282.365	282.365
Zeist	1.682.844	785.327	785.327	785.327
Totaal	14.360.898	6.701.752	6.701.752	6.701.752
